

постійного доходу, яка враховувала як аналіз сподівань споживачів щодо їх майбутніх доходів моделі Фрідмана, так і дослідження Модільяні впливу розміру майна та демографічних факторів на споживчі видатки населення.

Висновки. Підсумовуючи, можна впевнено сказати, що загальний підхід життєвого циклу входить сьогодні в добу свого розквіту. Широкий аналіз і значне застосування численних емпіричних моделей дає змогу проаналізувати категорію споживання та заощадження на мікроекономічному рівні для кращого розуміння її макроекономічної природи.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є те, що необхідно більш детально проаналізувати фактори, які впливають на рівень споживання та заощадження в сучасному світі.

Список літератури

1. Економічна теорія / Є.М. Воробйов [та ін.]. – Х., К.: Карвін, 2003. – 704 с.
2. Дмитриева Е.А. Основные мероприятия по привлечению средств во вклады в коммерческих банках Украины / Е.А. Дмитриева // Фінансовий і банківський менеджмент: досвід та проблеми: доп. і виступ. на IV Міжнар. наук. конф. студентів і молодих вчених: [тези]. – Донецьк, 2010. – С. 125-127.
3. Історія економічних учень / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1300 с.
4. Макконнелл Р. Экономикс. / Р. Макконнелл. – М.: Республика, 1993. – 175 с.
5. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / А.М. Мороз [та ін.]. – К.: КНЕУ, 2005.
6. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.bank.gov.ua>>.
7. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.

УДК [339.13:671.11]+330.322

Озаріна О.В., канд. екон. наук, доц.,
Гришнякова К.Г. (ДонНУЕТ, Донецьк)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЇ В ІНФРАСТРУКТУРІ РИНКУ ЗОЛОТА

Розглянуто інновацію в інфраструктурі ринку золота. Досліджено інвестиційну привабливість золота на міжнародному ринку. Запропоновано форми вкладання активів у золото в Україні.

Ключові слова: *золото, інвестиційна привабливість, інфраструктура ринку золота, інновації.*

Необхідність інновацій в інфраструктуру ринку золота обумовлена збільшенням попиту на цей дорогоцінний метал. Економічна нестабільність протягом останніх років, зростання державного боргу та інфляція зумовили підвищення попиту на дорогоцінні метали в усьому світі. Інвестори почали шукати

способи скорочення своїх втрат та збільшення доходів. Одним з найпоширеніших способів є інвестиції в золото, через придбання монет та зливків, та інші форми вкладання активів. Але в Україні бракує досвіду й можливостей через обмежене коло операцій на ринку дорогоцінних металів.

Метою статті є обґрунтування сучасних інновацій в інфраструктуру ринку золота в Україні для задоволення інвестиційного попиту.

В умовах, коли гривня схильна до інфляції, курси долара та євро безсистемно коливаються, а інвестування коштів у нерухомість чи землю є ризиковим у зв'язку з тим, що ціни на них завищені, єдиним надійним матеріальним носієм вартості залишаються дорогоцінні метали. Вони стали головною інвестиційною ідеєю 2012 року. Відповідно до норм чинного законодавства банківські метали – це золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів [1, с. 117].

Золото набуває статусу інструмента інвестиційної привабливості. Це є процес вкладання тимчасово вільних коштів у золото відповідно до так званих правил, за якими працюють «гравці» на фінансових ринках і за якими аналізується діяльність ринку золота в цілому. Відповідно до аналітичних прогнозів у найближчі три роки дохідність золота може перевищувати позначку 500% [3, с. 19]. Враховуючи нестабільність світової фінансової системи, а також те, що світові запаси золота вичерпуються, ці прогнози є реалістичними.

Золото є одним з активів, за допомогою якого можна здійснювати довгострокові заощадження й зберігати прибутковість інвестиційного портфеля. За умов фінансових стресів золото завжди виконувало захисну функцію капіталу. Є багато причин відновити інтерес до золота як фінансового активу, тому що воно:

- сприяє диверсифікації інвестиційного портфеля. Через екстремальний рух вартості інших видів і класів активів золото підтримує рівень дохідності та знижує ризики не тільки у стресових, а й у стабільних фінансових ситуаціях. Чинники ризику, що можуть вплинути на ціну золота, за своїм характером істотно відрізняються від тих, які впливають на інші активи. За статистикою портфелі, що містять золото, є надійнішими за інші;

- є інструментом хеджування інфляції. На тлі зростання цін на товари та зниження вартості валют дорогоцінний метал залишається для інвесторів інструментом боротьби з інфляцією;

- надає можливість управляти ризиками, оскільки є значно стійкішим за фондові індекси. Активи з низькою волатильністю сприяють стійкості інвестиційного портфеля;

- характеризується відносно стабільним попитом і пропозицією. За період 2006-2011 рр. ціна дорогоцінного металу зросла в 1,5 разу порівняно з початком ХХІ ст. завдяки стабільному попиту в результаті збільшення доходів на ключових ринках [2, с. 85-86].

Золото (крім безповоротно втраченого) існує в трьох основних формах. Це:

- 1) централізовані запаси в казначействах і державних банках;

2) приватні тезавраційних накопичення фізичних і юридичних осіб (фірм, банків тощо);

3) метал, використаний в ювелірній і зубопротезній справі, в різних галузях промисловості та побуту, але придатний для вторинного застосування [5].

Одним із найпоширеніших способів є інвестиції в золото через придбання монет, зливків, а також участь у біржових фондах, основою яких є цей дорогоцінний метал, шляхом придбання їхніх акцій. Такий спосіб інвестування практикується в усьому світі. Але в Україні є брак досвіду й можливостей через обмежене коло операцій на ринку дорогоцінних металів та недосконалий фондовий ринок не дають змоги впроваджувати інновації повною мірою й ефективно захистити інвестора від впливу інфляції [2, с. 85].

Низькі процентні ставки, встановлені в розвинених країнах з метою стимулювання економічного зростання, разом із проведеною політикою кількісного пом'якшення спричиняють збільшення інвестиційного попиту на жовтий метал [4].

Кожна країна має свій золотий запас. На 2012 р. загальна маса даного металу в усіх державних резервах становить більше 28 889 т.. Приблизно 82% цієї маси розташовано у 10 країнах, серед яких США, Німеччина, Італія, Франція, Китай і ін. При цьому є держави (Португалія, Греція, США) які вважають за краще зберігати свої резерви саме в золоті, а не у валюті.

Одними з основних споживачів золота є Китай та Індія – країни, економіка яких характеризується високим рівнем інфляції. Так, за підсумками минулого року в Китаї величина індексу споживчих цін становила 4,5%, а в Індії – 6,49%. У такій ситуації інвестиції в золото виглядають більш привабливо, ніж розміщення коштів на банківських вкладах. Тим більше що центральні банки цих держав можуть піти на подальше зниження основних відсоткових ставок з метою підтримки економічного зростання [4].

У сучасних умовах світового економічного розвитку в ролі покупців золота активізувалися центробанки. Особливо активні Росія і Китай, які прагнуть зменшити частку американського долара у своїх золотовалютних запасах. Це пов'язано з недовірою до фінансової політики США. Так золотий запас Росії збільшився за минулий рік удвічі, до 846 т. У Китаї він становить 1054 т. [8].

Уже на початку 2012 р. немало країн нарощують золотовидобування. Щорічно добувається близько 2500 т. золота. Більша його частина спрямовується на виробництво ювелірних виробів, біля 44,4% золота купують інвестори [8].

Інвестиційний попит у натуральному виразі збільшився на 4,7%, а у валютному – на 19,7%. Основним драйвером зростання попиту на золото стало споживання зливків (+28,9% за рік) і монет, випущених державними органами (+12,8% за рік). У таблиці 1 подано динаміку попиту на золото в 2010-2011 рр.

Основними напрямками інвестування в золото є такі:

- монети й малі зливки; біржові обмінні фонди, що торгують цінними паперами;

- ф'ючерси, опціони, ордери. Ордер – це розпорядження маркет-тейкера до маркет-мейкера про відкриття і/або закриття позицій за певними курсами за досягнення ринком заданого рівня.

- золоті рахунки – це дозволяє зберігати безготівкове золото в банку, надає можливість докуповувати і продавати його, не втрачаючи на маржі між курсами купівлі та продажу наявного металу;
- запаси золота видобувників;
- золоті сертифікати [2, с. 86].

Таблиця 1 – Динаміка інвестиційного попиту на золото в 2010-2011 рр., т.
(за даними Gold Demand Trends)

	2010 р.	2011 р.	Темп росту, %
Інвестиційний попит, усього, т	1567,4	1640,7	104,7
у тому числі			
Зливки	898,9	1159,1	128,9
Монети випущені державними органами	212,5	239,7	112,8
Медалі та інші монети	88,3	87,9	99,5
ETF-фонди	367,7	154	41,9
Інвестиційний попит, усього, млн \$	66168	79211	119,7

Основними споживачами злиwkів, монет й медалей є європейські країни (питома вага – 25,2% у загальному обсязі), у Німеччина (10,7%), а також Індія (24,6%) і Китай (17,9%) [4].

На думку світових та вітчизняних експертів, основними факторами, які впливатимуть на ринок дорогоцінних металів у майбутньому, будуть:

1) економічні, а саме, грошово-кредитна політика найбільших держав, темпи інфляції, обсяги видобутку, високий попит з боку найбільшої і найчисельнішої держави світу Китаю та інших міжнародних інвесторів, ціна на енергоресурси;

2) політичні фактори: розв'язання ядерних проблем з КНДР та Іраном, військові дії в Іраку [3, с. 22].

Золото користується попитом, оскільки довіра інвесторів до фінансової системи та державної фінансової політики дуже похитнулася після кризи 2008 р. Зміна ставлення центральних банків до золота, які сьогодні активно скуповують, до цього продаючи його впродовж десятиліть, є основним фактором, що визначає зростання курсу золота з моменту створення золотих фондів ETF [7].

Причинами подорожчання золота в 2012 р. є наступні:

- світові центробанки збільшують запаси. Центральні банки в усьому світі прагнуть відійти від американської та європейської валюти, які хитаються, і збільшити кількість «згоряючих» золотих запасів;

- європейські інвестори нервують. Інвестори переживають з приводу подальшої долі ЄС і європейських банків. У третьому кварталі 2011 р. Європа побилала рекорд, інвестувавши в золото 4,6 млрд євро. І ця тенденція триває;

- біржові торговельні фонди (Exchange Traded Funds). Золоті вклади в ETF зросли в третьому кварталі минулого року на 58% порівняно з аналогічним періодом 2010 р. І попит на золото продовжує зростати;

– зростання попиту на золоті прикраси в Китаї. Попит на золото серед представників середнього класу в КНР виріс на 13% в 2011 р. Роздрібні ювелірні мережі відкривають філії в дрібних містах, щоб задовольнити зростаючий попит. Якщо тенденція зростання рівня доходів китайців продовжиться, це створить сприятливі умови для розвитку ринку золота в країні;

– запаси золота вичерпуються. У природі майже не залишилося великих покладів золота – зараз геологи намагаються добути лише залишки цього дорогоцінного металу. До того ж процес будівництва золотодобувної шахти довгий і дорогий [6].

Сучасна міжнародна інфраструктура ринку золота є складною системою взаємопов'язаних елементів. Це:

- біржі;
- банки та банківські мережі філій із спеціалізованими сховищами;
- спеціалізовані посередники – брокерські, дилерські і спеціалізовані клірингові контори, спеціалізовані інвестиційні фонди, торгові асоціації, банки маркет-мейкери;
- банківські і фінансові електронні мережі; електронні комунікації; інформаційні технології.

Для розвитку інфраструктури ринку золота в Україні в умовах фінансової глобалізації та циклічності фінансових криз доцільно використовувати комплексний підхід щодо впровадження інновацій, у тому числі за напрямками:

а) розробка та впровадження нових сучасних продуктів:

1) розробка та впровадження сучасних банківських продуктів, до яких належать на ринку золота: деривати, цифрові гроші в золоті, знеособлені металеві рахунки, «золоті» цінні папери, «золоті електронні розрахункові одиниці» (кібергроші). Категорія «умовні платіжні одиниці» в системах типу Gold-based e-currencies об'єднує всі види кібер-грошей, прив'язаних до золота і використовуваних в розрахунках через Інтернет. Придбання золотих платіжних одиниць пов'язане із заощадженням і інвестуванням грошових коштів та операціями в глобальній мережі стабільнішою грошовою одиницею.

Розглядаючи такі банківські продукти, як знеособлені металеві рахунки і металеві позики, можна констатувати, що превалюючі позиції цих рахунків в діяльності банків пов'язані:

- зі зростанням інвестиційного інтересу до золота й інших дорогоцінних металів, який, виражаючись як розміщеними в засобах на металеві рахунки, багато в чому перевищує обсяги металевих позик, споживаних економікою;
- підвищенням кількості кредитних організацій, які реалізують цей продукт, виходячи з того, що його впровадження є менш трудомістким, чим впровадження золотих позик, які, як всі активні операції, мають у собі відповідний ризик;
- залучення засобів на знеособлені металеві рахунки є послугою масового характеру, доступною кожній категорії клієнтів, а золоті позики орієнтовані на спеціалізовані галузі промисловості.

Перспективним є впровадження нових банківських продуктів і послуг з використанням золота, таких як мультиметалеві знеособлені рахунки, подарункові набори мірних зливків золота.

2) розробка та впровадження сучасних міжбанківських продуктів – міжбанківські «металеві» депозити, кредитні лінії в золоті.

Економічні перетворення, які відбуваються в постсоціалістичних країнах, ставлять на порядок денний комплекс питань, пов'язаних із змінами існуючої організації банківської діяльності. Одним із завдань в рамках цього комплексу є побудова високотехнологічного ринку міжбанківських продуктів (сегментом його є ринок УМВБ), необхідність якого обумовлена потребою в більш швидкому інтегруванні української банківської системи у світову банківську інфраструктуру,

3) перехід на універсальне обслуговування: робота зі всіма категоріями клієнтів і надання максимального комплексу банківських послуг; реалізація програм продажу «пакетних» банківських послуг – декількох послуг, що надаються одному клієнтові одночасно і в сукупності;

4) поширення спектра використовуваних надаваних продуктів, які відповідають сучасним міжнародним стандартам і актуальним вимогам ринку, окремими країнами, наприклад організацією торгівлі золотими ф'ючерсами у постсоціалістичних країнах (Україні, Росії). На сучасному етапі в Україні існує тільки три доступні звичайним громадянам види інвестування в золото: інвестиції в зливки або монети, банківські депозити та ювелірні вироби. Тому використання металевих позик та організація торгівлі золотими ф'ючерсами є перспективними для України;

б) впровадження сучасного обладнання для активізації діяльності банків та бірж. Широке застосування інтернет-технологій і бурхливий розвиток електронної комерції сприяють частковому переходу роздрібної і дрібнооптової торгівлі в «глобальну павутину». Наприклад, канадська компанія Kitco, через свій інтернет-ресурс дозволяє здійснювати цілодобові операції із золотом. Система e-Gold за десятирічний термін свого існування розповсюдила торгівлю віртуальним золотом в мережі Інтернет практично по всьому світу. За станом на січень 2006 р. сукупний золотий запас подібних систем налічував 8,6 т золота. У наш час в мережі Інтернет функціонують такі транснаціональні платіжні системи, як e-Gold, DigiGold, GoldMoney, e-Bullion, e-Dinar і ін.;

в) вдосконалення банківських технологій. Інновації у сфері банківських технологій спрощують і значно прискорюють процеси споживчого кредитування, наприклад, повністю автоматичне гарантування та видача кредиту, он-лайн новий доступ до кредитної історії позичальника і покращена система оцінки ризику. Це допомагає банкам прискорити процес видачі позик і зменшити кількість позичальників, які стають банкрутами;

г) вдосконалення операційних технологій. Сприяють інтеграції національних ринків до світового вдосконалення операційних технологій міжбанківського кредитування шляхом застосування відповідних новітніх цивілізованих операційних технологій, тобто автоматизації інформаційних і комунікаційних процесів/комплексів (систем прийняття рішень), систем організації укладання угод, а також необхідних апаратно-технічних засобів і процедур підтримки їхньої експлуатації. Висока ефективність цього засобу у здійсненні бажаних перетворень головним чином пов'язана з його сучасністю;

д) організаційні – розвиток банківського ритейлу: активне розширення перебування банку на ринку роздрібного бізнесу, побудованого на обслуговуванні широких мас клієнтів; регіональний розвиток філіальної мережі; злиття (поглинання) банків, створення стратегічних альянсів банків, поширення кола нових учасників ринку. Особливо варто відзначити відкриття нових золотих бірж в Шанхаї (з 2002 р.) і Дубаї (DGCX);

з) маркетингові – використання прямого маркетингу інтегрованих маркетингових комунікацій (мерчандайзингу, реклами, зв'язків із громадськістю, стимулювання продажу);

к) методологічні – впровадження ризик-менеджменту в організацію банківської діяльності із золотом;

л) інтелектуальні – добір, навчання та підвищення кваліфікації кадрів щодо проведення операцій з золотом та методів мінімізації їх ризиків.

Україна вже пройшла перший етап формування самого ринку. Фактично цей етап полягав у поєднанні двох секторів: комерційного ринку дорогоцінних металів та ринку банківських металів. На комерційному ринку зосереджені виробники і споживачі металів, тобто товаровиробники, об'єктом торгівлі, яких правило, є продукт, який вимагає очищення і переробки (лом). Другий сектор – це сектор банківських металів, де зосереджені інвестори, які розглядають метал як фінансовий інструмент. Сьогодні дуже часто можна побачити товаровиробників, зацікавлених в дорогоцінних металах саме на ринку банківських металів.

В Україні спостерігається тенденція до збільшення кількості банків, які бажають працювати з банківськими металами, і це свідчить про чималий потенціал розвитку цього ринку і можливості отримувати вигоду від операцій на ньому як для банків, так і для клієнтів. На 28 березня 2012 р., за даними Української біржі дорогоцінних металів (УБДМ), 73 банки мають ліцензію на торгівлю банківськими металами і лише 9 з них мають в наявності золото.

Практично весь метал, який постачається в Україну, іноземного виробництва. Це пов'язано з так званим невизнанням українських афінажорів на світовому ринку. Усе імпортоване золото, яке з'являється на українському ринку, тим або іншим шляхом, проходить через лондонський ринок дорогоцінних металів. Придбати золото за цінами лондонського ринку українському суб'єкту важко. Існує низка перешкод, серед яких – виплата податків за золото, яке придбано за кордоном; отримання індивідуальної ліцензії на ввезення золота в Україну тощо. Головною проблемою українського ринку банківських металів залишається незначний попит на золото з боку інвесторів і ювелірної промисловості. Із загальної значної кількості світових операцій із золотом українські банки виконують найпростіші:

- кредитування під заставу металу;
- оренда депозитних сейфів для зберігання банківського металу;
- передача банку металу на зберігання;
- розміщення готівкових банківських металів на банківський депозит (ставка за таким депозитом становить 2-6% залежно від терміну депозиту, відсотки можуть бути виплачені залежно від бажання клієнта – «металом» або готівкою);

- продаж золотих монет і зливків фізичним особам.

Розвиток ринку золота і збільшення видів і обсягів операцій із золотом можуть сприяти збільшенню прибутків банків, поліпшенню показників їхньої діяльності і тим самим підвищенню конкурентоспроможності банківської системи України.

Для задоволення інвестиційного попиту в Україні є необхідним впровадження та модернізація таких форм вкладання активів:

- інвестиції в золоті зливки – найбільш поширена й найбільш зручна з точки зору здійснення операцій на організованому ринку. Золоті зливки легко зберігати за допомогою фінансових інститутів, які надають послуги щодо зберігання дорогоцінностей;

- придбання монет. Можуть розглядатись як предмети антикваріату і як специфічна форма золотих зливків. В Україні є практика випуску колекційних (пам'ятних) монет, але їхня кількість обмежена. Що ж стосується інвестицій у монети як різновид золотих зливків, то подібне вкладання коштів може мати за мету перевагу ліквідності. Ваговий та вартісний вираз монет, як правило, нижчий за аналогічні параметри золотих зливків. Можливості транспортування також зростають. До того ж зберігання самих монет може викликати нижчі прямі та трансакційні витрати, порівняно зі зберіганням зливків. Незначний номінал монет робить їх зручними під час продажу навіть на неорганізованих ринках;

- «золоті облігації», інвестор отримує можливість придбати облігацію і як фондовий актив, і як джерело потенційних доходів від зміни індексу ринку золота. На відміну від інвестицій безпосередньо у золото, вкладання коштів у подібні цінні папери не тягне за собою додаткових витрат, пов'язаних із зберіганням та транспортуванням зливків тощо. А облігація, прив'язана до індексу золотого ринку, дозволяє отримати ту комбінацію дохідності та ризику, на яку сподівається інвестор, розміщуючи свої кошти безпосередньо в золотих активах. Емітентами облігацій, дохідність за якими прив'язується до індексу золотого ринку, найчастіше стають приватні структури;

- придбання акцій золотодобувних компаній. Специфікою вкладання коштів у зазначений вид активів є те, що інвестор оцінює прибутковість акцій золотодобувних компаній як таку, що імпліцитно прив'язується до динаміки цін безпосередньо на золото. Тобто зростання вартості золота спонукає до збільшення видобутку й поставки золота на ринок, зростання прибутків золотодобувних компаній, збільшення обсягів дивідендів, зростання курсу їхніх акцій. При цьому, як і у випадку із «золотими облігаціями», має місце економія на витратах, пов'язаних з транспортуванням та зберіганням золота. Ще одним мотивом вкладання коштів саме в зазначену форму інвестицій щодо золота є можливість отримати додаткові кошти в разі збільшення прибутковості золотодобувних компаній. Така ситуація може пояснюватись тим, що розширення промислового споживання золота підвищує попит на нього та збільшує обсяги закупок безпосередньо у виробників. Навіть у випадку, коли його ціна на офіційних ринках не змінюється або змінюється в напрямку зниження, золотодобувні компанії можуть виявитись прибутковими, оскільки зниження цін зумовлює підвищення привабливості його промислового споживання;

– придбання деривативів на золото є популярним з огляду на те, що воно дозволяє хеджувати цінові коливання на дорогоцінний метал, опосередковано захищати інвестицію завдяки тому, що вартість деривату частково пов'язана з реальною вартістю золота як активу, та не приймати на себе ризик тезаврації й транспортування. відображає ситуацію на ринках деривативів на дорогоцінні метали [9].

Висновки. Отже, сьогодні операції із золотом та іншими дорогоцінними металами – це не тільки операції з фізичним золотом, а і з безготівкові операції на міжнародному ринку дорогоцінних металів. У світі склався цілодобовий діючий міжнародний ринковий механізм, який є ефективним засобом управління міжнародними фінансовими потоками. На моніторах спеціальних інформаційних агентств у режимі реального часу відтворюються ринкові ціни, котирування, валютні курси, відсоткові ставки та інші валютно-фінансові умови міжнародних операцій, незалежно від місця їхнього проведення. Інвестиції в золото в умовах високої інфляції можуть бути досить цікавими для приватних інвесторів. В Україні для них пропонують порівняно невеликий вибір інвестиційних інструментів. Для задоволення інвестиційного попиту на ринку золота потрібно провести низку інноваційних заходів: маркетингових, методологічних, інтелектуальних організаційних тощо.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є дослідження таких способів активізації інноваційних інструментів, які базуються на цінності золота в Україні.

Список літератури

1. Мужеляк М.М. Вкладення коштів у банківські метали: сучасний стан та перспективи розвитку / М.М. Мужеляк, Р.Й. Желізняк // Управління у сфері фінансів, страхування та кредиту: доповіді всеукр. наук.-практ. конф.: [тези]. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2009. – С. 117-120.
2. Михальський В. В. Роздрібні інвестиції в золото / В.В. Михальський // Фінанси України. – 2011. – № 7. – С. 85-92.
3. Савчук Н. Ринок золота: сучасний стан і перспективи розвитку / Н. Савчук // Ринок цінних паперів. – 2009. – № 1-2.
4. Рынок золота: под давлением инвестиционного спроса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://finance.rambler.ru/news/economics/104687582.html>>.
5. Цена золота [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://www.3oloto.com.ua/cena-zolota/>>.
6. 5 причин подорожания золота в 2012 году [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://finance.bigmir.net/investment/9861-5-prichin-podorozhanija-zolota-v-2012-godu>>.
7. Прогноз курса золота [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dragmet.com.ua/prognoz_kursa_zolota.html>.
8. Выгодно ли инвестировать в золото? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://seo-club.in/vygodno-li-investirovat-v-zoloto/>>.
9. Фактори та процес ціноутворення на ринках золота [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://ufpp.kiev.ua/faktori-ta-proces-cinoutvorennja-na-rinkax-zolota>>.

10. Українська біржа дорогоцінних металів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.gold9999.com.ua/about/reklama/>>.

УДК 338.23

Пермітіна С.С. (ДонНУЕТ, Донецьк)

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА КРАЇНИ З ТРАНСФОРМАЦІЙНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

У статті розглянуто наслідки впливу глобалізаційних процесів на економіку країн світу, їхній позитивний та негативний ефект. Визначено роль національної держави в умовах глобалізації та запропоновано регіоналізацію економічної діяльності між державами.

Ключові слова: *глобалізація, вплив глобалізації, позитивний та негативний ефект глобалізації, глобальна економіка, міжнародні інститути, національна держава, регіоналізація.*

Зрослий розвиток та вплив глобалізації на економіку усього світу несе в собі масу протиріч, її ефект та наслідки мають двоїстий характер, що обумовлює відповідний інтерес до цієї проблеми. Саме виклики глобалізації, яка все більш стає одним з найвагоміших чинників світового розвитку в ХХІ столітті, ставлять перед країнами вельми складні завдання для підтримки своїх економік та налаштування виходу зі світової кризи. Однак саме ефект глобалізації ставить країни в неоднакові позиції та надає різні можливості щодо виходу з сучасної кризи, яка має затяжний та, очевидно, циклічний характер. Незважаючи на численні дослідження різних аспектів глобалізації, необхідно приділити значну увагу розробці нової парадигми розвитку України в рамках глобалізації в період кризи.

Вплив глобалізації, її позитивний й негативний ефект впливу на економіки розвинених країн, слаборозвинених країн та країн, що розвиваються, широко обговорюються та досліджуються економістами різних країн світу. Серед науковців, які займаються дослідженням глобалізаційних процесів та їхніх наслідків, можна відзначити: В.В. Радаєва, Дж. Сороса, П.Хірста, Дж. Томпсона, М. Кастельс та інших вчених та практиків.

Багато спеціалістів до якісних сторін глобалізації відносять зміни в системі регулювання економіки, тобто переміщення повноважень з державного на міждержавний рівень. Також чимала роль відводиться економічній відкритості національного господарства, що стало можливим завдяки зміні принципів взаємодії національних економік зі світовим економічним простором під дією глобалізації.

Однак, за більш ретельного аналізу, можливо виділити двоїстість цих якісних рис глобалізації, вони не мають загально спрямованого вектора (зміни знають усі, а користь отримують тільки окремі країни). Тому потребується більш глибокий аналіз глобалізації з урахуванням усіх ризиків та похідних ефек-